

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA :
34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO :
34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polietna naročnina . . . . . L. 1.250
Letna naročnina . . . . . L. 2.500
Letna inozemstvo . . . . . L. 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XX. - Štev. 17 (997)

Gorica - četrtek, 25. aprila 1968 - Trst

Posamezna številka L. 50

Italijanske stranke in demokratična ustava

Dne 1. januarja 1948 je stopila v veljavo sedanja italijanska ustava. O njej je ustavodajna skupščina razpravljala dve leti in sodelovale so vse tedanje stranke od desnice do leve. Ustava je v demokratičnih državah temeljna listina, ki naj vodi vse delo in življenje državljanov in vseh njihovih ustanov, tudi parlamenta, strank in vlade. Vrhovni čuvár ustave je državni predsednik, nad pravilno razlago ustavnih določil pa čuva posebno ustavno sodišče, ki more razveljaviti kateri koli dekret ali zakon, ki bi bil proti ustavi.

USTAVA IN NJE POJMOVANJE

Italijanska republikanska ustava, kot smo videli v uvodniku zadnje številke, jamči vsem državljanom tako imenovane demokratične svoboščine, nakazuje smerice, kako naj se vodi narodno gospodarstvo in kako naj se vedno bolj uresničuje socialna pravičnost. Ustavna določila obkrožijo, v katerem naj se razvija dejavnost strank in vseh drugih ustanov v državi. Parlament ima pri tem najvažnejšo vlogo. Ker pa parlament sestavljajo stranke, so te slednje tiste, ki pravzaprav obkrožijo ustavo oblikujejo življenje v državi. Pri ustavi kakor pri vsakem drugem dokumentu pa moramo ločiti črko in duha. Zato se dogaja, da isto ustavo drugače pojmujejo različne stranke in zaradi tega drugače vodijo državo, če dobijo v parlamentu večino. Vsled tega je za volivca važno, da ve, kako glavne stranke pojmujejo ustavo in s tem ustavne pravice, saj sme po tem računati, kako bo približno potekalo življenje v državi naslednjih pet let.

Glede na pojmovanje osnovnih demokratičnih svoboščin gospodarskega ter socialnega razvoja v državi ločimo sedanje italijanske stranke na tri velike skupine: desnico, center, levo.

STRANKE NA SKRAJNI DESNICI

Na skrajni desnici so MSI in monarhisti. Obe ti stranki sta veliko podedovali od nekdanjih fašistov, zato je njih tolmačenje ustave podobno tistemu, ki ga je imel fašizem. Med slovenskimi ljudmi ti stranki nimata volivcev. Zato nima smisla ne ustavljati ob njima kaj več.

LIBERALNA STRANKA

Nekoliko bolj proti sredini je liberalna stranka (PLI). Ta je dedič nekdanjih liberalcev, ki so vodili Italijo od njenega zedinjenja do nastopa fašizma. To je stranka, v kateri se zbirajo predvsem vodilni gospodarski krogi v naši državi. Kajti ta stranka zagovarja zasebno gospodarsko pobudo in močno zasebno gospodarstvo. Je proti podražavljanju industrije, bank in drugega. Italijanski liberalci danes niso ideološko tako nestrpni do Cerkev, kot so bili pred prvo svetovno vojno. Zato so sodelovali skupaj z demokrati in v vseh vladah za časa A. De Gasperi.

KRŠČANSKA DEMOKRACIJA

V sredini imamo danes demokršćansko stranko (DC). Pravimo, da stoji v sredini ali v centru, ker se po svojem programu razlikuje tako od strank na desni kot od strank na levi. Njen program se navdihuje ob temeljih krščanske etike in ob socialnem nauku Cerkev. V gospodarskem programu pa niha med desnico in levico. Prva leta po vojni je prevladovalo v njej bolj liberalistično gledanje na reševanje gospodarskih problemov in se je zaradi tega vezala v skupne vlade z liberalci. V zadnji zakonodajni dobi so pa zmogle nove sile, ki so bolj odprte za socializacijo in za poseganje države v gospodarstvo. Zato so se demokrati in ustvarili takšno vladno levo centra. Krščanska demokracija je torej po programu zmerna stranka, odprta za socialni razvoj in gospodarski razmah v okviru dialoga in povezave z drugimi zmernimi strankami. Zato odklanja vse skrajnosti tako na desni kot na levi. Ne sodeluje s skrajno desnico (MSI in monarhisti) kakortudi

ne s skrajno levico (komunistična partija). Dopašča pa sodelovanje s socialisti na levi in z liberalci na desni kakor pač zahteva položaj v parlamentu, oziroma politična opredelitev italijanskih volivcev. Po zadnji vojni je krščanska demokracija bila vedno relativno najmočnejša stranka in je zato vedno bila na vladi v povezavi z drugimi strankami. Vse kaže, da bo še naprej ostala relativno najmočnejša stranka. Kot takšna je KD bila in je najmočnejša obramba zoper vse totalitarizme, zlasti še zoper diktatoro komunistične partije, ki je bila in je še vedno druga najmočnejša stranka v državi.

SOCIALISTI

Na levem krilu italijanskega političnega življenja imamo tako imenovano socialistično levico. Ta od zadnje vojne dalje ni bila nikoli enotna. Prva leta se je delila v socialistično in komunistično stranko. Potem so se levičarji še bolj razcepili in so nastale tri, odnosno štiri stranke. Celi levici je lastno to, da se navdihuje ob naukih raznih socialističnih mislecev iz preteklosti, zlasti še ob Marxu in Engelsu. Vendar so danes med levičarskimi strankami bistvene razlike glede nekaterih temeljnih demokratičnih vrednot. Saragatovi socialisti, ki so se pred tremi leti združili z Nennijevimi socialisti v enotno stranko (PSU) so po svojem programu sicer zvesti socialističnim naukom iz preteklosti, toda so se od zgodovine tudi marsikaj naučili. Predvsem to, da je treba tudi v socializmu očuvati demokratične svoboščine in dopuščati večstrankarski sistem. Potem da se mora socialna pravičnost pospeševati s primernimi zakoni in ne z revolucijo. Gospodarskega napredka ne vidijo samo v podražavljenju vsega in vseh, ampak dopuščajo tudi zasebno gospodarstvo. Reči smemo, da so to zmerni socialisti in obenem demokrati. Ta ugotovitev velja vsaj za uradno linijo, kajti v vrstah italijanske socialistične stranke je še vedno lepo število takih, ki se z zmerno linijo ne strinjajo. Prav zato, ker so se odpovedali nasilni socializaciji in ker so sprejeli demokratični način vladanja več strank, je moglo priti do povezave med njimi in demokrati.

KOMUNISTI

Na skrajni levici imamo komuniste (KPI) in od zadnje razcepitve socialistov še PSIUP (Partito socialista di unità proletaria). Ti dve stranki sta danes na skrajni levici. Značilnost komunistične partije je, da zagovarja skrajno podražavljenje vsega gospodarstva in vsega javnega življenja; daje oblast eni sami stranki in to komunistični partiji z izključitvijo vseh ostalih. Z drugimi besedami: komunisti hočejo rdečo diktaturo.

Končno je komunistična partija pripravljena polastiti se oblasti tudi z nasiljem, če se ji ponudi ugoden trenutek, ter pomesti z vsemi demokratičnimi svoboščinami, kot se je zgodilo povsod, kjer so komunisti zavladali, in kakor je še vedno povsod tam, kjer so oni na vladi. Za komunistično partijo je nadalje značilna njena demagoška propaganda. To se pravi, da partija veliko obljublja posebno delavcem in jim silka »zemeljski paradiz«, ki ga bo ona ustvarila, ko pride na oblast. Kako izgleda ta »paradiz«, opisujejo komunisti sami, ko se zamenja kaka ekipa na vrhu. Tako moremo sedaj slišati o »blagodati« komunističnega režima na Češkoslovaškem iz ust novih voditeljev, ki so komunisti mlajše generacije. Kakšen »paradiz« so imeli v sovjetski Rusiji pod Stalinom, je povedal sam Hruščev. Tako je povsod. Kljub temu imajo komunisti s svojo propagando silno velik vpliv na delavske množice, tudi na naše slovenske.

Tretja značilnost komunistične partije je njena ideološka nestrpnost. Ko pride na oblast, ne samo da ne trpi drugih strank, temveč ne trpi niti mišljenja, ki bi bilo drugačno od partijskega. Zato obsodbe pisateljev, filozofov, duhovnikov, sploh intelektualcev, ki si upajo imeti

Svetovni dan za duhovne poklice

Na praznik sv. Jožefa je bila objavljena poslanica sv. očeta Pavla VI. v zvezi s petim svetovnim dnevom za duhovne poklice, ki se že nekaj let zapovrstjo obhaja na drugo nedeljo po veliki noči, letos torej 28. aprila. Sv. oče je svojo poslanico zgradil na osnovi dveh dejstev: Cerkev potrebuje duhovnih poklicev in Cerkev se zaveda, da lahko poklici dozoriijo le v ozračju svobodne odločitve.

VELIKA POTREBA DANASNJE CERKVE

Božji načrt zveličanja ljudi zahteva prisotnost oseb, ki so se posvetile v celoti izvajanju tega načrta. Deležne Kristusovega duhovništva so te osebe neobhodno potrebni delilci božje besede in milosti med ostalimi ljudmi.

Cerkev je apostolska; potrebuje zato apostole, ki pričujejo evangelij in uresničujejo njeno poslanstvo. Cerkev je katoliška, t. j. vesoljna. Toda če hoče biti božje orodje zveličanja, glasnik odrešenja in graditelj božjega kraljestva po vseh krajih zemlje, mora roditi iz sebe vedno nove in vedno bolj številne služabnike evangeli-

ja. Toda temu ni tako: število duhovnikov pada, rastejo pa področja apostolske dejavnosti, kjer bi bila navzočnost duhovnikov ne le zaželena, ampak nujno potrebna.

Zadnjemu koncilu se imamo sicer zahvaliti, da je tako poudarjal pomen kraljevskega duhovništva božjega ljudstva; toda to poudarjanje bi zgrešilo svoj cilj, če bi se ob tem znašlo v senci hierarhično duhovništvo, saj je ono tisto, ki vodi in oblikuje splošno duhovništvo vernikov.

Cerkev ne more biti zgrajena le na karizmatičnih gibanjih in izrednih milostih, ki so jih nekateri njeni člani deležni. Ne! Cerkev potrebuje predvsem oseb, Bogu danih in posvečenih, s Kristusovo oblastjo obdarovanih, ki v sebi nenehno nadaljujejo Kristusovo žrtev ter v moči mašniškega posvečenja obnavljajo nekrvavo daritev. In bolj ko izginja v današnjem svetu čut za nadnaravno in slabi duhovni odnos med Bogom in človekom, bolj očitna in občutena postaja potreba po osebah, ki so »delilci božjih skrivnosti« (1 Kor 4, 1), Bogu posvečeni predstavniki Cerkev sredi profanega sveta.

BOŽJI KLIC IN ČLOVEŠKA SVOBODA

Toda premnogokrat pride potreba po delivcih božjih skrivnosti, ki izhaja iz božje zamisli odrešenja človeškega rodu, v opreko s svobodno odločitvijo, ki je lastna človeku. Kristusovo duhovništvo predpostavlja namreč prostovoljno darovanje samega sebe Kristusu stvari in stvari Cerkev. Ni mogoče priti do duhovnih poklicev, če ti niso svobodni, to se pravi, če niso dozoreli v velikodušnosti srca in na spontani, popolni ter neomejeni predanosti božji službi.

Pravkar povedano velja tako za duhovniške kakor za redovniške poklice, ki jih Cerkev tako zelo potrebuje; tako za moško kot za žensko mladino, ki ni pri apostolatu nič manj cenjena in zaželena kot delo samih duhovnikov.

Ze smo rekli, da je za vsak duhovni klic: duhovniški, redovniški, misijonski, moški, ženski, nujno darovanje samega sebe. In prav to je srčika vsega problema duhovnih poklicev: kako v mladih ljudeh vzbuditi to plemenito razpoloženje v svetu, ki nima več smisla za vero in njene vrednote; v svetu, ki je prepojen od gona po brezmejnem uživanju; v svetu, ki išče le gospodarski napredek; v svetu, ki ga je zajel val brezboštva.

Današnja Cerkev je glede poklicev resnično v stiski; dobro ve, kako je duhovni klic postal zaradi sedanjega materialističnega vzdušja tuj psihologiji mladega človeka. A prav njena stiska jo sili, da ne odneha od klicanja, saj je vse preveč ljudi, ki so oropani Boga, pa tako potrebni, da se jim o Njem govori; vse preveč je trpečih, siromašnih, nevednih, vse preveč je takih, ki so se zakopali v zemljo, znanost, politiko, posvetne reči, pa ne vidijo več neba nad seboj niti ne čutijo lakote v duši, ki vzdihuje po Bogu. Na vse te ljudi Cerkev danes kaže in opozarja, oprta na trdno upanje, da bodo zlasti mladi ljudje, vedno tenko občutljivi za stisko bližnjega in odprtega srca za vzvišene ideale, prisluhnili božjemu klicu: »Pride in hodi za menoj!« ter mu sledili z veseljem v duši.

Pa ne samo mladi ljudje: tudi odrasli s svojimi izkušnjami in v življenju pridobljeno zrelostjo so poklicani, da se odzovejo Kristusovemu vabilu, saj postajajo zapozneli poklici vedno večje upanje in velika radost sedanje Cerkev.

Potem pa je svetovni dan za duhovne poklice pristrno vabilo krščanskim družinam, da bodisi svojega sina bodisi svojo hčerko darujejo Kristusu in njegovi Cerkvi; obenem je ta svetovni dan vabilo vsem dušnim pastirjem in vzgojiteljem, da bodo znali odkriti, vzgojiti in razviti v dušah zaupane jim mladine nežne in občutljive klice bodočega duhovnega poklica.

Končno pa naj bo vse božje ljudstvo tisto, ki bo dan na dan razmišljalo o tej pekoči zadevi, ki se tiče njega prav toliko kot voditelj Cerkev ter prisluhnilo opominu zadnjega koncila: »Gojiti duhovne poklice je stvar, ki zadeva celotno krščansko občestvo.« To se bo pa najlaže zgodilo, če bo v božjem ljudstvu »cvelelo pristo in krščansko življenje, oprto na gorečo molitev« (Dekr. Optatam totius, n. 2).

Novi predsednik poljske države

Čistka »sionistov, revizionistov, stalinstov« in drugih nezaželenih elementov, ki je zadnje tedne zajela Poljsko, je dosegla tudi mesto predsednika države, na katerem je dolgo vrsto let bil Edward Ochab. Ni bil sicer javno obtožen in ko je odstopil, je navedel kot vzrok poslabšanje zdravja. To bo kar držalo, saj je znano, da ima težave z vidom. Toda znano je tudi, da se je v zadnjih dogodkih držal precej ob strani, da je njegova žena judinja, kar je v sedanjem položaju na Poljskem zelo tesno povezano z poslabšanjem zdravstvenega stanja, da lani ni dovolj odločno obsodil Izraela ob priliki spopada na Bližnjem Vzhodu in da je bil posledno po daljnjih mlajših sorodnikih celo vpleten v študentske demonstracije v Varšavi.

Nasledil ga je dosedanji poljski obrambni minister maršal Marian Spychalski, rojen leta 1906 v delavski družini v Lodzu ter do zadnje vojne ugleden arhitekt. Spychalski ni znaekrat obremenjen z nobeno od »slabosti«, ki so bile lastne Ochabu: dobro vidi, poročen je s Poljakinjo, nima mlajših sorodnikov, ki bi bili demonstrirali v študentskih nemirih in nikdar ni pokazal simpatij do Izraela.

Marian Spychalski uživa na Poljskem velik ugled kot organizator oboroženega odpora med nemško zasedbo. Po osvoboditvi Varšave je bil nekaj časa župan tega mesta. Leta 1949 je bil iz partije, ki je imela tedaj stalinistično vodstvo, izključen, ker je nasprotoval imenovanju

svoje samostojne nazore in jih povedati. Torej diktatura ne samo policije, temveč tudi duha.

IZBIRA

V tem mozalku strank in stranic bo izbiral volivec dne 19. maja. Vse se bodo potegovala za njegov glas. Katero bo izbral? Cerkev uči, da so volitve, vsaj v Italiji, tudi stvar vesti. To pa zaradi tega, ker so med strankami tudi takšne, ki nimajo samo lastnega političnega programa, temveč tudi svoj življenjski in svetovni nazor, ki je v nasprotju s temelji krščanske vere in ne samo demokracije. Na žalost je stanje še vedno takšno, da ko voliš neko stranko, voliš tudi za njen svetovnonazorski program. Zato je izbira tem težja in tem usodnejša.

MIKLAVZ BOZIC

sovjetskega maršala Rokosovskega za obrambnega ministra Poljske, dve leti nato pa je bil hkrati z Gomulko celo aretiran in ostal v zaporu do avgusta 1956, ko je Gomulka prišel na oblast. Leto nato je postal obrambni minister, leta 1963 pa še maršal Poljske.

Spychalski uživa tudi podporo tkzv. partizanov, ki jih vodi notranji minister Moczar. To skupino sestavlja kakih 220.000 bivših borcev, ki so v zadnji vojni na domačih tleh sodelovali v odporniškem gibanju. Ti borci prezirajo one, ki so se med vojno zatekli v Sovjetsko zvezo, tam vedrili, se nato vrnili iz tujine hkrati z rdečo armado in zasedli ključne položaje. Ljudje iz Moczarjevega tabora so izrazito nacionalistično in protijudovsko usmerjeni. Zadnje čistke in gonja zoper »sioniste« in »staliniste« so zasledovale prav ta cilj, odstraniti z vodstvenih mest Rusom prijazne osebe in jih nadomestiti z nacionalistično navdahnjenimi Poljaki.

Odprto pismo ljubljanskih študentov

Slovenski študentski list »Tribuna« je v svoji zadnji številki objavil odprto pismo rektoratu varšavske univerze in veleposlaništvu poljske republike v Beogradu, v katerem ljubljanski študentje izražajo solidarnost s poljskimi akademiki in obsojajo protijudovsko gonjo poljske vlade ter preganjanje poljskih kulturnikov.

»Pričakovali smo — pravijo ljubljanski študentje — da bo poljska vlada z vso odločnostjo podprla zahteve poljskih razumnikov in študentov po humanizaciji in demokratizaciji družbenih odnosov. Razumemo vznemirjenost in zahteve poljskih študentov, profesorjev ter znanstvenikov in to smatramo kot nujno potreben, neizogiben in neodložljiv proces. Mislili smo, da bo poljska oblast kot zagovornik in pristaš socialističnih načel poizkušala vsaj razumeti in preučiti težnje po demokratizaciji in odpravi ostankov stalinizma. Toda dogodki na varšavski univerzi so nas opozorili, da se je razvoj, ki ga doživlja vsa Evropa, na Poljskem ustavil. Namesto svobode govora, ugovora in odgovora je zavladal molk.«

Duhovnik v letu 1968 Slovenci in volitve

S TRŽAŠKEGA

Zivimo v dneh, ko so spremembe moderne. Tudi pojmi se spreminjajo, ne samo ženske obleke. Se celo pojmovanje o duhovniku ja danes drugačno, kot je bilo, ko smo šli prvič k spovedi. Duhovnikova podoba pred očmi ljudi je danes precej drugačna, kot je bila nekaj. To spreminjeno pojmovanje so povzročili deloma duhovniki sami, deloma pa »ta svet«. Vsaka sprememba pa ima v glavnem dve lastnosti: da je prepočasna ali pa prehitra. Obe sta nevarni, nevarni tudi, kar se tiče duhovnika.

Prihodnja nedelja, druga po veliki noči, se po odločbi papeža Pavla VI. že nekaj let obhaja kot nedelja za duhovne poklice. Torej bo na mestu, da se vprašamo, kakšen je duhovnik v letu 1968? C. J. Zecha je o tem napisal članek, ki na realističen način pove, kdo je duhovnik ali vsaj, kakšen naj bo. Takole piše:

Kakšen je značaj in kakšna je podoba duhovnika v nemirnem in razburkanem letu 1968?

Kdo je pravzaprav ta človek, ki je bil z nami pred II. vatikanskim konklom, med njim in je z nami v pokoncilski dobi? Kljub temu, da se nam vriva megleno mišljenje, je duhovnik še vedno isti mož, ki nas skuša usmerjati k Bogu.

On je mož, ki zdravo presoja, ki je razumsko izobražen, moralno na višku, ki je predan svojemu poklicu, nesebično delaven in pokoren. Njegov značaj je podoban Kristusovemu.

Duhovnik predstavlja Kristusa, zanj govori in dela. Govori ljudem modernega veka, nad katerim niha strahota vojne; govori o poslanstvu resnice in o zveličanju, ki se je začelo pred mnogimi stoletji v Palestini in od tedaj še ni prekinjeno.

On je nesebičen človek brez lastnega doma, brez lastne družine. Na dan, ko so ga posvetili, se je pridružil zgodovinskim osebnostim: sv. Vincenciju Pavelskemu, sv. Benediktu, sv. Francišku Asiškemu, ki je zapuščenim nudil streho, očetu Damjanu, ki je služil gobavcem, sv. Francišku Ksaveriju, ki je širil božjo besedo po Daljnem Vzhodu, sv. Janezu Bosku, ki je ustanavljal domove za zapuščeno mladino, apostoloma Petru in Pavlu ter drugim.

Duhovnik — mož v črnem — začne svoj dan s sv. mašo. Vsak dan pri oltarju obnovlja daritev, s katero nam je Kristus zaslužil odrešenje. Deli ljudem sv. obhajilo, če so vredni prejeti Odršenikovo telo in kri. Krščuje otroke in odrasle.

V spovednici zavzema Kristusovo mesto; z ljubeznijo in prizanesljivostjo poslušja grešnika in mu odkrito govori o njegovih pomanjkljivostih, padcih in težavah. Z oblastjo, ki mu jo je dal Kristus, v njegovem imenu odpušča grehe. Duhovnik svetuje, svari in daje dušam poguma. On je tudi uradna priča Cerkev pri sklepanju zakonov. Bolnim prinaša tolažbo in ob smrti podeljuje zakrament maziljenja.

Njegovo mesto je povsod in povsod je dela dovolj zanj; v mestu, kjer služi svojemu ljudstvu, v daljnih deželah med pogani, v osnovnih, srednjih in visokih šolah, pri tisku in med ljudmi svobodnih poklicev.

Duhovnik je človeško bitje, s človeškimi pomanjkljivostmi in skušnjavami. Živi revno, ker se je odpovedal razkošju in materialnim dobrinam zaradi večjih in trajnejših vrednot, da predstavlja samega Kristusa in deli njegove darove.

Duhovnika obkrožata ljubezen in sovrašstvo. Če ga preganjajo, je to zanj urenjenje Kristusove napovedi: »Če vas svet sovražil, se spomnite, da je mene sovražil prej kot vas.« Duhovnikovo življenje je težko, polno dela in zahteva duha resnične požrtvovalnosti. Istočasno pa je napolnjeno z občutkom sreče, ki jo prinaša njegova dvojna dolžnost: pri reševanju svoje duše pomaga drugim dosegati Kristusa.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Umril je »Marijin kaplan«

V Spodnjem Barnasu v bližini St. Petra ob Nadiži so v četrtek, 18. t. m. pokopali ob veliki udeležbi ljudstva in ob navzočnosti 51 duhovnih sobratov zlatomašnika Petra Hvalico (Qualizza), ki je vse svoje življenje od mašniškega posvečenja leta 1914 pa do smrti oskrboval tamkajšnje Marijino svetišče ter se rad podpisoval z navzdevkom »Cappelanus Mariae - Marijin kaplan«.

Rodil se je 28. junija 1887 v vasi Kozica v šentlenartski fari, ki je ena glavnih župnij Beneške Slovenije. Sam se je vedno čutil Slovenca, rad prihajal na slovenske prireditve in lepo slovensko govoril, dasi je zaradi posebnih razmer, ki vladajo v Beneški Sloveniji, v cerkvi uporabljal le italijanski jezik. Tudi pokopan je bil v tem jeziku, čeprav ni bil njegov materin jezik in so bili med navzočimi skoro sami Beneški Slovenci.

Pogrebno mašo je opravil njegov nečak don Pierpaolo Costaperaria, ki je bil novomašnik tisto leto, ko je pok. Hvalica opravil svojo zlato mašo. Dekan iz Praprotnega pri Čedadu je prebral njegov duhovni testament. Sestavlja ga je na praznik Marijinega materinstva 11. oktobra 1962. Zadnji del je posebno pomemben in se glasi:

»Tistim, ki si želijo od mene kak spominek, jim puščam kot darilo pobožnost do Srca Jezusovega v sv. Evharistiji, ki naj bo hranjena s pogostnim in dobro prejetim sv. obhajilom, puščam jim nežno vdanost do preblažene Device, naše Matere in Tolažnice ter veliko ljubezni do njenega svetišča v Barnasu. Tako, če je sv. obhajilo zastava večnega življenja in če je, kot učijo sveti očetje, nežna in

Razne formalnosti za volitve gredo h koncu. Za parlamentarne volitve, ki se jih udeležijo Slovenska skupnost v Trstu, je že vse urejeno. Treba je le še točno razložiti, zakaj je bila vložena samostojna lista Slovenske skupnosti. Kakor je znano, ni bilo mogoče vložiti liste za senat, ker bi morali dobiti podpise še v enem okrožju, kar pa žal ni bilo mogoče. Ako bi se to posrečilo, bi se slovenski volilni znak prvič pojavil tudi v Slovenski Benečiji.

Zakaj je tržaška Slovenska skupnost šla tudi na poslanske volitve? To je obrazilo v posebnem programu, iz katerega posnemamo le nekaj važnejših misli. V celoti je program objavljen v njenem glasilu.

Slovenska skupnost v Trstu se je odločila za samostojni nastop predvsem iz načelnega stališča. Tako je hotela potrditi važno načelo, po katerem bi morala imeti slovenska narodna manjšina v Italiji prav tako ustavno zajamčeno pravico

zajupna pobožnost do Marije jamstvo zveličanja, potem vas z zaupanjem pozdravljam in vam kličem: "Na svidenje v nebesih ob vznosu Jezusa in Marije!" — P. S. Pri pogrebu ne vencev rož, ampak rožne vence, ne nepotrebnih izdelkov, ampak raje sv. maše, molitve ter pomoč cerkvi in revežem!«

Iz Slovenije

Stavka bolniškega osebja v Ljubljani

V četrtek, 18. aprila dopoldne so zdravniki in strežniško osebje v bolnišnici na Zaloški cesti in polikliniki v Njegoševi ulici zapustili svoja delovna mesta, da bi javno na cesti protestirali, ker še 18. aprila niso prejeli osebnih dohodkov za mesec marec. Na svojih mestih so ostale le dežurne ekipe.

V razgovoru s časnikarji je eden izmed kirurgov dejal: »Zdi se mi normalno, da smo se uprli. Osemnajst dni že čakamo na plačo. Le kje so sindikati, kje izvršni svet (vlada Slovenije), kaj čaka Socialno zavarovanje? Dovolj dolgo smo potrpeali, sedaj protestiramo. Med skupaj 2240 zaposlenimi je kar okrog 600 strežnega in drugega pomožnega osebja, ki ima nizke osebne dohodke (okrog 60.000 S din, t. j. 30.000 lir). Delamo vestno, rešujemo ljudi. Takrat ne mislimo na denar. Čakali smo in čakali, toda od obljub ne moremo živeti.«

Stavkajoči so se okrog dveh popoldne mirno razšli, niso pa mirni glede svoje prihodnosti. Je pa stavka trenutno le zaloga. Ob pol dvanajstih je prišel denar, ob 13. uri pa so res začeli deliti plačo. Seveda, plača za prihodnje mesece s tem še ni zagotovljena.

Slovenski zdravniki o splavu

V okviru II. kongresa slovenskih zdravnikov v Ljubljani so udeleženci razpravljali o »splavu kot družbenem in medicinskem problemu«. Ugotovili so, da je splav etično in družbeno vprašanje, ki ga je pa zakonodajala prevladala na zdravstvo, konkretno na ginekologe. Letno je na svetu okrog 30 milijonov splavov; v Jugoslaviji jih je registriranih 235.000. Samo v Sloveniji pride na 30.000 porodov 15.000 splavov, od katerih jih je 10.000 dovoljenih, 5000 pa neprijavljenih. Slovenski zdravniki so mnenja, da bi splav pri načrtovanju družine ne smel priti v poštev. Sploh stojijo zdravniki pred težko dilemo: ali slediti etičnim načelom o spoštovanju življenja ali pa sprejeti položaj, ki ga je ustvaril zakon. Uzakonitev splava brez ozira na medicinske indikacije zgolj iz socialnih razlogov smatrajo zdravniki za samovoljen državni ukrep, ki jim je bil vsiljen zaradi demografskega in psihološkega pritiska s strani družbe.

Holandska vsenarodna sinoda

Na Holandskem so imeli drugo generalno zasedanje vsenarodne sinode. Razpravljali so o odnosu med pokorščino in avtoriteto na podlagi predelane besedila. O tem problemu so namreč že razpravljali na prvem zasedanju in takrat je bilo iznešenih mnogo kritik. Razpravljali so tudi o pomenu misijonskega delovanja danes, o posebnih nalogah razvoja ter o izjavi o vojni v Vietnamu.

do lastnega zastopstva v parlamentu, kakor ga ima francoska manjšina v dolini Aosta. Smo mar Slovenci manj vredni? Vsedržavnim strankam, ki nam nočejo dati te pravice, nočemo dati glasov. Ker nas nočejo pred svetom priznati, imamo edino možnost, da se poslužimo zakonite pravice in predložimo svoje kandidate za poslance. Tako vsaj svet sliši in bere v časopisih, da smo tu in da ne terjamo nič drugega kot tisto, kar nam gre. Slovenci, ki bodo glasovali za kandidate Slovenske skupnosti, bodo torej podprli to našo zahtevo.

Dalje bomo z glasom za Slovensko skupnost in njene kandidate glasno povedali, da nočemo varuhov, da kot zrelo in kulturno ljudstvo ne rabimo drugih strank, ki bi nas zastopale. Če hočemo izboljšati svoje pravice, se hočemo narodno predstavljati in politično zastopati sami. Glas za Slovensko skupnost bo torej glas za slovensko narodno zastopstvo in politično predstavništvo in glas proti vključevanju v neslovenske stranke.

Naši bratje v Beneški Sloveniji ne uživajo nikakšnih narodnostnih pravic. Uradno jih sploh ni. V času, ko ves svet upravičeno protestira proti rasizmu, ko se zgraža nad ostudnim umorom črnega voditelja Martina Lutra Kinga, proti rasni diskriminaciji v Južni Afriki, Rodeziji in drugod, je res nedopovedljiv kulturni in politični škandal ter sramotni madež za demokracijo odrekanje narodnostnih pravic našim bratom v Beneški Sloveniji. Oni nimajo niti možnosti, da se z volitvami borijo za svoje pravice. Zanje se borimo mi. In ko bomo dali glas Slovenski skupnosti in jo podprli, da bo močnejša, bomo s tem mi glasovali za brate v Beneški Sloveniji! Torej: naš glas za Slovensko skupnost bo glas za beneške, rezijanske in kanalske Slovence! Dajmo jim ta glas! Upamo, da bomo pri prihodnjih volitvah lahko že skupno glasovali.

Seveda bomo glasovali tudi zase, za našo politično organizacijo, ki je edino uspešno sredstvo za doseg narodnih in drugih pravic Slovencev v Italiji, za gospodarski, socialni, kulturni in vsesplošni razvoj naše manjšine, za ohranitev našega volilnega znaka.

Tudi nas težijo splošni problemi gospodarskega in socialnega napredka v državi, delavskega vprašanja, šolstva, mladine, moralizacije javnega življenja, zdrave preureditve državne uprave, avtonomne deželne ureditve, pravnega razmerja med zasebno in javno pobudo in gospodarstvu, evropskega združevanja in svetovnega mira. Tudi mi se zavzemamo za načela svobode, demokracije in miru, ki so edino čvrsta podlaga za zdrav in vsestranski napredek. Za vse to in za naše narodne pravice bomo torej Slovenci glasovali, ko bomo prekrizali znak Slovenske skupnosti.

Slovenska skupnost tudi z veseljem sponoča, da se širijo vrste posameznikov in skupin, ki so za slovensko samostojno politično predstavništvo. Za deželne volitve, o katerih bomo pisali v prihodnji številki, bodo na enotni listi nastopili tudi kandidati slovenske levice. S tem bo dano jamstvo, da bo Slovenska skupnost predstavljala res vse Slovence in se bo še bolj zavzemala za naše delavstvo.

Tržičan

Počitniške kolonije za šolsko mladino

Slovenske dobrodelne ustanove in Trst, Slokad, Vincencijeva konferenca in Dobrodavno društvo vabijo starše, naj v svoje otroke (od 5. do 14. leta) v slovenske počitniške kolonije, ki jih slovenske dobrodelne ustanove s podporo tržaške prefekture prirejajo v korist mladin. Vincencijeva konferenca prireja kolonijo v Rigolatu, Dobrodavno društvo v Nabrežini in Slokad v Dragi. Starši, ki izbirate med gorsko kolonijo (Rigolatu), morskno (Nabrežina) in gorsko-morsko (Drago). Odločilno besedo ima svet zdravnik, toda tudi vaša beseda mora biti upoštevana.

Vpisovanje se vrši te dni v osnovnih enotnih šolah. Starši morajo podpisati šoli posebno prošnjo. Pohitite, ker pa te dni šolski zdravniki pregledujejo otroke za kolonije. Kasneje nastanejo raztežave, katerim se lahko izognete samo če pravočasno vpišete otroka v šoli.

Ne vprašajte otrok, če želijo v kolonijo. Otrok gotovo ne mara v kolonijo, če hoče biti stoddstotno prost, noče nobene discipline in reda, si hoče privoščiti, kar si pozeži.

Če ste prepričani, da sta sprememba zraka in red zelo važna za telesno duhovno zdravje, da otrok pridobi socialni čut in samostojno nastopa, bo svojega otroka radi vpisali za kolonijo.

Razmere v srbski pravoslavni občini

Na podlagi odloka patriarha srbske pravoslavne Cerkev Germana so bili člani vodstva pravoslavne občine v Trstu med njimi tudi Dragoljub Vurdelja, vključeni iz srbske pravoslavne Cerkev. Patriarh German je tudi imenoval začasno komisijo pri tej občini. Izključeni so pred časom priključili ameriškem škofu Dioniziju, ki ga je srbski patriarh postavil.

Neurejene in skrivnostne razmere pretejejo okrog srbske pravoslavne občine že veliko časa. Kdor pozna поблиže položaj njihovih uslužbencev, mora priznati, da v okviru te skupnosti ni nekaj normalnega. Zeleti bi bilo, da bi se položaj normaliziral, tako da bi vsaj uslužbenci ne trpeli na lastni koži posledic neurjenih razmer.

Mednarodna cvetlična razstava

Ta teden bodo odprli v Miramaru mednarodno cvetlično razstavo, ki bo trajala do 4. novembra. Na razstavnem prostoru so pred časom posadili okrog 20.000 tulpanov različnih vrst, ki ravno te dni cvetijo. V okviru razstave bo približno prireditev.

Zborovanje profesorjev moralne teologije

V Assisiju so te dni zborovali profesorji moralne teologije, ki poučujejo v italijanskih bogoslovjih. Tega drugega vsedrnega zborovanja se je udeležilo okoli 10 profesorjev. Razpravljali so predvsem svobodi, v kolikor je v zvezi z moralno teologijo. Zborovanje je zaključil kardinal Garonne.

OB REKI KONGO

Tukaj ob reki Kongo nam poteka zadnji čas življenja precej vsakdanje, zato je težje kaj spraviti na papir. Hvala Bogu, da je tako, ker senzacije so raje alarmantne kot pomirjevalne, a delo se bolje razvija v mirnem ozračju. Tako gre torej naše redno misijonsko delovanje svojo pot tako kot delo farne duhovščine na župniji. Izjema bo morda misijonar, kateremu je poverjena skrb za notranjost pokrajine. On bi imel ob vsaki vrnitvi s takega apostolskega potovanja in obiskovanja številnih vasi dovolj snovi za zanimiv članek res misijonske vsebine.

Odsoten ostane navadno dva tedna in potuje enkrat po suhem, kamor so ceste speljane, z Land-Rover vozilom, drugič pa s pirogo po reki, da obišče svoje župljane in kateri še niso, prebivajoče vzdolž levega brega Konga navzdol 70 km daleč, tam pa zavije na levo v ustje reke Kwa ali Kasaj še 50 km proti toku, kateri je tam zelo hud in vožnja s čolnom zaradi mnogih skalnatih čeri nevarna. Misijonar je še mlad in dober plavač, a v vodnem vrtincu spretnost v plavanju niče ne koristi. Sam sem nekoč to izkusil... Misijonar ima s seboj svojega slugo-kuharja in vse mogoče potrebno, da se preživi, preobleče, potrebno za spanje in delo, ki je: apostolat, nadzorstvo misijonskih šol, nega bolnikov.

Čoln je navadna piroga: iz enega samega debla izdolben čoln, 13 m dolg, brez strehe. Zato je izpostavljen vsem vremenskim nevarnostim. Čoln žene »horsbord« motor s hitrostjo 20-25 km na uro.

Taka oprema za plovbo je za naše razmere najbolj primerna. Piroge so iztesane iz več vrst drevesnih debel. Ohranjajo se najbolj, če so stalno v vodi, napolnjene z njo in potopljene ob bregu, kadar niso v rabi. Je pa les pri nekaterih takšen, da se z vodo napolnjene potopijo, druge iz mehkejšega lesa pa obvisijo pod vodno površino. Ko se misijonar vrne s takega vodnega potovanja, je od sonca ves ožgan, ker se sončni žarki na vodni površini odbijajo in odsevajo tudi pod tropični klobuk. Z našim odsluženim tovornjakom prepeljemo vse misijonarjevo prtljago iz pristana, ki je okoli tisoč metrov pod misijonom. Vsega je kar precej, ker mora jemati s seboj tudi potrebno zalogo bencina. Motor sam tehta okoli 40 kg, bencina pa porabi 6,5 litra na uro...

Pravzaprav nimajo te zgornje vrstice nič misijonskega na sebi, a vendar nudijo zunanjo sliko ene strani misijonarjevega udejstvovanja. Duhovna plat je vse bolj zapletena.

Vsem, kateri boste brali te vrstice želim obilje božjih milosti in nove pomladi v dušah. Z nanovo v življenje zbujejo naravo se tudi človek poživi. Tega nam narava tukaj ne nudi in nam zato velika noč ne more biti tako doživeta kot je vam, dragim rojakom na Tržaškem, Gorškem, v Beneški Sloveniji in v širši domovini. Iskreno vse pozdravljam ter se s hvaležnostjo spominjam vseh misijonskih dobrotnikov, Vaš hvaležno vdani

Karel Kerševan CM, misijonski brat

OKNO V DANAŠNJI SVET

Slovenski misijonar na poljedelski konferenci

Na državno konferenco za poljedelski podvig Indije so povabili tudi misijonarje. Konferenca se je udeležil med drugimi slovenski misijonar Jože Cukale. O konferenci piše: »Mene so izbrali, ker sem eden redkih fajmoštrov na kmetih na bengalskih poljanah. Vendar me je stvar tako navdušila, da sem na stara leta začel propagirati kokušerejo, da se naše bengalsko mnogobrojno žemstvo zaposli in nekaj denarja nabere. Tatovi so mi sicer pokradli nekaj najboljših kokoši, a to me ne spravi ob korajžo. Bistveni apostolat misijonarja je po koncilu deljen med oznanjevanje in socialno delo.«

Življenje je treba spoštovati

V Kanadi pripravljajo spremembo nekaterih zakonov, med drugim tudi spremembo zakonodaje glede splavov. Kanadskim škofom se zdi, da predložena sprememba premalo spoštuje življenje človeka. V posebni izdaji so opozorili na škodo, ki jo prinašajo splavi narodu in materam še posebej. Življenje je treba spoštovati pri odraslih, pri močnih, a še bolj pri sla-

botnih in pri nerojenih. To življenje je treba spoštovati na vseh stopnjah razvoja z dobro voljo in s takimi zakoni, ki bodo ljudi vzgajali k spoštovanju življenja.

Zborovanje kanadskih redovnic

6000 kanadskih redovnic je zborovalo v Montrealu. Razpravljale so o vlogi svetega apostolskega delovanja. Prišle so do zaključka, da bi morale redovnice bolj aktivno sodelovati pri dušnem pastirstvu v škofiji in po župnijah. Izrazile so tudi mnenje, da bi moralo priti do skupnega srečanja duhovnikov, redovnikov, redovnic ter katoliških laikov, da bi poglabili apostolsko delovanje.

Katoliška cerkev služi pravoslavnim vernikom

Nadškof na Malti msgr. Gonzi je dal razpolago katoliško cerkev v mestu Valetta pravoslavni skupnosti. Kot je znano, koncilski odlok o ekumenizmu pripoveduje, da se nudijo krščanskim skupnostim bogoslužni prostori, kadar te nimajo krajev, ki bi bili primerni za liturgične obrede.

Za ustanovitev trgovske poklicne šole v Gorici

Odkar so zaradi enotne srednje šole ukinitelj prejšnje trgovske in industrijske nižje srednje šole, se v Gorici izredno čuti pomanjkanje višje poklicne šole, kamor bi se slovenska mladina usmerjala po končani enotni srednji šoli. Zato se Slovenska demokratska zveza v Gorici trudi že od ukinitve slovenske nižje trgovske šole, da bi se v mestu ustanovil višji trgovski zavod s slovenskim učnim jezikom. V ta namen je odbornik dr. Sfilig, lanski mesec december naprosil g. župana Martino, ko se je odpravil na obisk v Rim, naj se zgodi tudi pri naučnem ministru Gui-ju in mu predloži potrebno po takem zavodu v Gorici, posebno ker so na ministrstvu dr. Sfiligoju obljubili ustanovitev takega zavoda že leta 1966. Župan Martina je prošnji ugodil in minister Gui je obljubil, da je pripravljen sprejeti posebno delegacijo SDZ iz Gorice, da se z njo pomeni o naši slovenski zahtevi.

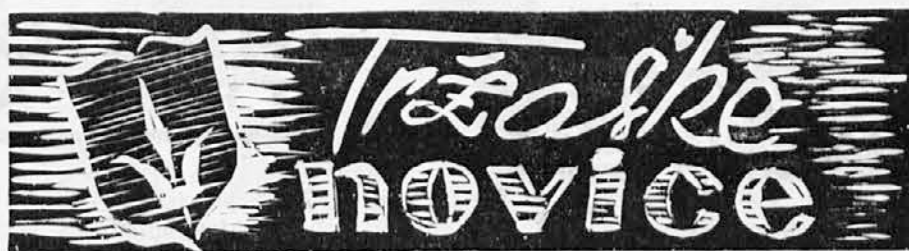
Pretekli teden je minister telefonično obvestil župana on. Martino, naj ga delegacija SDZ obišče v Rimu prav v zadevi trgovskega zavoda. V petek dne 19. aprila sta odšla v Rim kot zastopnika SDZ dr. Anton Kacin in dr. Slavko Bratina. Minister Gui je oba delegata sprejel v posebni avdienci, kjer sta mu obrazložila potrebo in pomen takega zavoda v Gorici. Minister je glede tega dobesedno izjavil: »Ministrstvo z naklonjenostjo gleda na

vprašanje, da se ustanovi trgovski poklicni zavod s slovenskim učnim jezikom v Gorici.« (Il Ministero considera favorevolmente la questione di un istituto professionale ad indirizzo commerciale in lingua slovena a Gorizia).

Ko je dr. Kacin zastavil ministru vprašanje, ali obstoji upanje, da se bo tak zavod odprl že jeseni, je minister odgovoril: »Veliko upanje je.« Izrecno je tudi izjavil, da se o tem lahko poroča v javnosti.

Ta novica je za Slovence na Goriškem velike važnosti, saj bo novo šolo gotovo obiskovalo na desetine in desetine slovenskih otrok, ki sedaj ostajajo doma ali pa morajo z velikimi težavami obiskovati italijanske šole. Pri tem želimo dodati še to, da kakor kaže, ne gre za volilne obljube, temveč za resne namene rimske vlade, ki je prislusnila zahtevam iz Gorice. Zvedeli smo namreč, da je tudi novi goriški prefekt dr. Pietrostefano priporočil vladi ustanovitev takega slovenskega zavoda v Gorici.

Delegacija SDZ je pri naučnem ministru sprožila še druge zadeve, ki se tičejo slovenske šole. A o tem kdaj drugič. Povejmo le še to, da je isti dan kot Goričani bila pri ministru tudi delegacija sindikata slovenskih šolnikov iz Trsta, ki je pa menda šla predvsem zaradi rešitve raznih sindikalnih zadev, ki so tudi pereča na slovenskih šolah.

Delegacija Sindikata slov. šole pri ministru Gui-ju

Pretekli teden je bila delegacija Sindikata slovenske šole iz Trsta sprejeta v prosvetnem ministrstvu v Rimu pri ministru Gui-ju in mu v dolgem razgovoru prikazala položaj slovenskih šolnikov in razne druge še nerešene probleme slovenske šole na Tržaškem. Člani delegacije, in sicer tajnik Sindikata prof. Škerlj, referent za srednje šole prof. Bajc in referent za osnovne šole učitelj Dobrila, so nato imeli še izčrpane pogovore z raznimi drugimi odgovornimi šolskimi funkcionarji na ministrstvu.

Študijsko zasedanje srednješolskih ravnateljev

Pretekli teden se je na sedežu avtonomne letovišarske ustanove v Sesslanju začelo deložno študijsko zasedanje ravnateljev srednjih šol. Udeležence zasedanja in predstavnike krajevnih oblasti je pozdravil šolski skrbnik prof. Angioletti.

Predavanja dr. E. Pertla in ge. prof. M. Krašovic

Naša mladina je imela izredno priliko, da je poslušala dva večera primarija mariborske bolnišnice dr. Emanuela Pertla o važnem problemu: premostitev med našim zorenjem in našo zrelostjo. Odličnemu predavatelju je zelo številna mladina, ki je prihitela tudi iz sosednjih vasi, sledila z velikim zanimanjem in se ob mladinskih problemih zresnila in zamislila v zadevi, ki odločajo o srečni ali nesrečni bodočnosti. Mladina je spoznala, da se mora seznanjati z življenjskimi vprašanji, če hoče srečno premostiti razne odločilne dobe in preiti v zrelostno dobo zakonskega življenja.

Staršem je predavala ga. prof. Mihaela Krašovic, soproga g. primarija. Nad dve uri je govorila o temi: Vloga staršev pri spolnem pouku in spolni vzgoji njihovih otrok. Njeno izvajanje je bilo tako zanimivo, življenjsko, živo, da je občinstvo (nad 70 oseb) ves čas pritrjevalo in dajalo priznanja z burnim ploskanjem. Več dni se je po vasi še govorilo o njenem predavanju.

Padel je predlog, da bi že med letom začeli v Slomškovem domu s tečajem, ki bi mladino temeljito poučil o spolni problematiki in jo primerno pripravil na zakon. Upamo, da bo predlog postal dejstvo!

Lepo priznanje slovenski učenci

Učenka I.A. razreda srednje šole »Fran Levstik« na Proseku Nadja Simoneta je prejela nagrado F. Motta iz Milana kot najboljša učenka nižjih srednjih šol v naši deželi. Svečani podelitvi nagrade so prisostvovali med drugimi šolski skrbnik prof. Angioletti, pedagoški svetovalec prof. Mihelič in predstavnik založbe F. Motta g. G. Aguiari. Marljivo delanje iz vsega srca čestitamo. Veseli in ponosni smo, da dosega naši učenci in naše šole taka priznanja.

Slišali in brali pa smo v nekem časopisu, da sta ravnatelj šole in neki profesor govorila v italijansčini, da je bilo dijakinji naročeno, naj se zahvali v italijansčini in da nagovora šolskega skrbnika ni nihče prevajal, pa čeprav je šolski skrbnik to izrecno želel. Če vest odgovarja resnici, ne najdemo dovolj ostrih besed,

da z vsjo ogorčenostjo obsodimo klavno početje odgovornih. In šola je poimenošana po Franu Levstiku!

Umrl je Franc Colja

Pretekli teden smo pokopali v Sesslanju vzornega moža Franca Colja. Rodil se je pred 85 leti v starem gradu v Sesslanju, zato so ga klicali za Franca iz »kaštela«. Nad 50 let je z vsjo vnemo in ljubeznijo skrbel za seshlansko cerkev. Bil je skrben oče številne družine, vnet za vero in slovensko stvar. Rad je prebiral in širil Mohorjeve knjige in Katoliški glas ter vse druge dobro katoliško čtivo. Njegovega pogreba so se udeležili vsi, ki so ga poznali. Domači g. župnik je zanj daroval sv. mašo in imel tudi lep govor, kjer je orisal številne vrline pokojnika. Pogreba so se udeležili dekana gg. Kretič in Žorž ter g. Svara. Pokojnemu cerkovniku naj Bog bogato poplača skrb za lepoto hiše božje, preostali družini pa naj da svojo tolažbo.

Seja repentabskega občinskega sveta

Na zadnji seji repentabskega občinskega sveta je župan Mihael Guštin poročal o delovanju in o ukrepih občinske uprave. Med drugim je rekel, da je občinski odbor zabil šolski patronat, naj uredi tak pošolski pouk, da bodo slovenske otroke poučevalo samo slovenske učiteljice. Razen tega je župan sporočil, da je generalni komisariat določil občini za letošnje leto 10 milijonov lir za javna dela. Občinski svet je sprejel in odobril sklepe občinskega odbora.

Zlata poroka na Padričah

V soboto, 27. aprila obhajata Stefan Soszko in Marija Magajna zlato poroko. Zlatoporočenec se je rodil leta 1893 v Przemyslu na Poljskem. Leta 1918 je poročil Slovenko Marijo Magajna, doma iz Vrhpolja (Gročana). 25 let je preživel v Ameriki in se nato vrnil v Trst. Zadnji dve leti živi na Padričah. Njegova soproga je bila celih 42 let cerkvena pevka v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega v Trstu. Še vedno se čuti silno navezana na slovensko skupnost v župniji sv. Vincencija, kjer je preživela svojo mladost in žrtvovala toliko časa in moči za slovensko petje.

Zahvalna maša ob zlati poroki bo v soboto, 27. aprila ob 18. uri v župni cerkvi v Bazovici.

Zlatoporočencema iskreno čestitajo vsi Padričarji, vsi farani Sv. Marije Magdalene, njun župnik ter g. Surina s cerkvenim pevskim zborom Sv. Vincencija.

Proti onesnaženju morske gladine

Ze več časa se oblasti kot tudi posamezniki zanimajo, kako bi bilo mogoče očistiti morsko gladino, ki je predvsem ob tržaški obali hudo onesnažena zaradi ostankov nafte. Na pobudo tržaške občine so ta teden preizkusili pred čistilnico petroleja Aquila in pred portičem v Čedasu nekatera sredstva, ki naj bi jih uporabljali v borbi proti naftnim ostankom na morskem gladini.

Vsi na prvomajski praznik v Bazovico!

»Potlej moraš pisati na uredništvo časopisa.« je svetovala teta Dora. »To pisanje sem in tja bo itak trajalo nekaj dni in v tem času bo prišel tvoj mož že nazaj.« Kornelija ni odgovorila. Molče je vzela časopis, listala po njem, dokler ni našla pravega naslova.

»Poglej! Odgovorni urednik: Teodor Heller! Pa še naslov je zraven! Dora, za božjo voljo, to je isti kraj, kjer je sedaj Jurij! Saj se je peljal prav tja obhajati obletnico mature! Takoj se bom peljala za njim!«

Dora je ugovarjala, svetovala, a vse ni nič pomagalo; s prvim popoldanskim vlakom se je Kornelija Frohner odpeljala proti mestu, v katerem je živila njena hčerka, ne da bi ona — mati — za to vedela.

Jurij Frohner je okrog ene popoldne došel v mesto. Takoj se je odpeljal v hotel, kjer je stanovala gospa Pöll in kjer je tudi zanj že naročila sobo. Našel je staro ženo vso srečno. Kar ni mogla na široko opisati lepote svoje vnukinje Marjetice. In da se je njen sin Joahim tako spremenil.

Prvi maj v Bazovici

Ze tretje leto prireja Slomškov dom v Bazovici praznik naših delavcev — prvi maj. Prvo leto, ko je bilo igrišče še v delu, je nad tisoč ljudi prišlo iz vseh vasi in mesta na veselo prireditve v počastitev vseh delovnih ljudi. Glavno vlogo so tedaj imeli Veseli planšarji iz Ljubljane. Tudi naslednje leto so ljubljani v Slomškov dom ogromno ljudi, čeprav je vreme nekoliko nagajalo. K lepemu uspehu sta lansko leto pripomogla tudi ansambla Veseli študentje iz Koroške in Plejades iz Opčin. Dobra kapljica in okusni prigrizki so obakrat zadrževali ljudi do zadnjih veselih zvokov.

Kaj bo letos v Bazovici za prvi maj? Slomškov dom je povabil Beneške fante, ki so preteklo zimo zelo navdušili občinstvo na raznih prireditvah po Tržaškem in Goriškem. Ti so s svojim odličnim humoristom Kebrom vabilo sprejeli. Za prvi maj bodo naši: od 16. do 24. ure. Na popoldanski prireditvi bo nastopil tudi domači pevski zbor Lipa, ki je na letošnji reviji zborov odnesel laskavo pohvalo. Odbor se zelo prizadeva, da bo postregel z najboljšo kapljico in z dobrim »domačim« pršutom. Če bo vreme nagajalo, se prav nič ne zbegajte. Pridite vseeno v Bazovico, ker imamo veliko prostora pod streho. V primeru slabega vremena bo ves popoldanski spored dvakrat predvajan in sicer ob 16. in od 18. uri, nakar bo sledila zabava v prostorih Slomškovega doma.

Ker se s prvim majem začno šmarnice, boste imeli vsi tudi priliko, da prisostvujete prvimi šmarnicam o škofu Baragi v cerkvi sv. Marije Magdalene ob 15.30.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 28. aprila do 5. maja 1968

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Moč in šibkost, G. Boyer. 21.00 Odiseja, šesto nadaljevanje. 22.10 Sportne vesti. — Drugi: 21.15 Obzornik iz sveta znanosti. 22.15 Pestra oddaja.

Ponedeljek Prvi: 21.00 Jez na Pacifiku, film. — Drugi: 21.15 Sprint. 22.00 Recital M. Petrija.

Torek: Prvi: 18.45 Verski problemi. 21.00 Družina Benvenuti, nadaljevanje. 22.00 Politična tribuna. — Drugi: 21.15 Sladkor in kana, glasbena oddaja. 22.15 Pogrešek gospoda Goldfingerja.

Sreda: Prvi: 21.00 Almanah. 22.00 Sport ob sreдах. — Drugi: 21.15 Banda poštenih, film Totò.

Četrtek: Prvi: 21.00 Peti dan miru. 22.30 Iz prazgodovine. — Drugi: Gor in dol, pestra oddaja. 22.15 Iz gledališkega in filmskega sveta.

Petek: Prvi: 21.00 TV 7. 22.00 Moj prijatelj Louis. — Drugi: 21.15 Žena s slikami, policijski film, nadaljevanje.

Sobota: Prvi: 19.35 Duhovna misel za nedeljo. 21.00 Nikar peti, sproži. 22.15 Iz gospodarskega sveta. — Drugi: 21.15 Ana Frank, A. Darius. 22.00 Pestra glasbena oddaja.

VATIKANSKI RADIO V SLOVENŠČINI

Na k.v. 48,47, 41,38 in na s.v. 196 m: v ponedeljek in petek ob 21.30; v torek, četrtek in soboto ob 18.15.

Na k.v. 41,38, 31,10 in na s.v. 196 m: v nedeljo ob 11.50.

Naslov: Radio Vaticana, Via Conciliazione - Slovenske oddaje - Vaticano.

ZLATA MAŠA TRŽAŠKEGA g. NADŠKOFA

Prvega maja bo tržaški g. nadškof msgr. Anton Santin praznoval 50-letnico svojega mašniškega posvečenja. To svojo obletnico je želel praznovati s svojimi nekdanjimi sošolci (msgrji: Salvadori, Drius, Novach, Angeli), a je pozneje le pristal, da zadobi to praznovanje pečat prijateljskega srečanja z duhovniki in verniki. Program bo pa sledeči:

V torek, 30. aprila bo ob 17.30 maševal pri Sv. Justu za vso duhovščino. Po maši se bo srečal z duhovniki v škofijski palači.

V sredo, 1. maja bo, kakor vsako leto, maševal ob desetih v cerkvi Novega sv. Antona za delavce.

V nedeljo, 5. maja, na obletnico nove maše, bo imel pri Sv. Justu slovesno mašo, h kateri so povabljeni vsi verniki.

Za srečanje s slovenskimi verniki je bil izbran 26. maj, dan Marijinega praznika na Vejni in dan našega skupnega romanja k temu Marijinemu svetišču. Zdi se nam, da se bomo tako najlaže zbrali pri skupni molitvi ob Marijinem oltarju in prosili novih milosti za g. nadškofa, ki bo maševal za slovenske vernike ob 16.30.

Kako je s slovensko strokovno šolo

V zadnjih tednih smo v slovenskem časopisju zasledili več novic v zvezi z našimi šolami. Imeli smo seminar za slovenske učitelje in profesorje, ki je v glavnem sicer dobro uspel, a so se od več strani slišale tehtne pripombe, zlasti iz krogov sindikata, glede primernejšega letnega časa, ko naj se organizirajo taki študijski dnevi.

Predstavniki sindikata slovenskih šolnikov so se že dvakrat sestali s poslancem Belcijem, katerega so seznanili z najbolj perečimi šolskimi problemi, med temi tudi s še vedno odprtim vprašanjem slovenskega strokovnega zavoda v Trstu.

Pred kratkim se je v Trstu sestala italijansko-jugoslovanska mešana komisija. V zaključnem poročilu, ki ga je objavil tisk, je rečeno, da so se sporazumeli o večdnevnom potovanju malih in velikih maturantov iz Koprčine v Italijo in s Tržaškega v Slovenijo oziroma Jugosla-

vijo, o poletnih seminarjih za učitelje in profesorje, o izmenjavi knjig in študijskih štipendijah.

Iz pregleda sprejetih sklepov je razvidno, da gre za dogovor o običajnih medsebojnih koncesijah pretežno poučno-vzgojnega značaja. Nobene besede pa ni v omejenem sporočilu glede slovenskega strokovnega zavoda, katerega ustanovitev se zavlačuje že dve šolski leti. To je zelo neugodno odjeknilo v tukajšnji slovenski javnosti, saj je slovenska manjšina v Italiji življenjsko zainteresirana pri ustanovitvi te vrste šole. Postavlja se vprašanje, ali se v mešanih odborih o tem prečem problemu sploh meritorno razpravlja.

Naknadno smo zvedeli, da je Slovenska skupnost iz Trsta pred tedni poslala tukajšnjemu šolskemu skrbništvu pismeno vlogo, v kateri prosi provoditorja, naj problem slovenske šole v Trstu ponovno sproži pri prosvetnem ministrstvu.

blodnih sanj! Zmedena je spet sedla in brala, kako je Pavel Berger, prijatelj te Monike Arnsberg pisal grobarju v Diesenburg in je ta odgovoril: »... otrok je bil oblečen v rdečo oblečko, imel bele nogavice in črte sandale.«

Kornelija Frohner je bila tako razburjena, da ji je padel časopis iz rok. Zdaj se je spomnila, da se takrat pri obisku v Rottendorfu ni pozanimala, kakšno obleko je nosil otrok, ki so ga pokopali kot njeno hčerko. Rozvita je nosila takrat modro mornarsko oblečko!

Spet je pobrala časopis in brala, kako je Monika pri ogledovanju slik zamišljena obstala pred sliko avstralske pokrajine in zgubljena strmela vanjo, kot bi se hotela nečesa spomniti. Skoro zmeden smeh je preletel njene ustnice. Za hip se ji je zdelo, da jo trapi kak duh, kaka prikazen. Sele opisovanje prizora v cirkusu, kjer je Monika naenkrat spoznala svojega očeta, jo je spet spravilo tako daleč, da je mogla preudarno misliti. Morda pa je bilo le naključje, da je ta pisatelj opisoval stvari, ki bi jih sicer mogel vedeti le, če bi poznal Rozvito. Bolj ko je premišljevala,

bolj zmedene so postajale njene misli.

Ko se je teta Dora z Jurčkom vrnila s sprehoda, je prestrašena obstala pred Kornelijo. Ta je ni pustila do besede: »Lepo te prosim, Dora, beri tole! Hitro preberi!« »Kaj se je zgodilo? Ti se vsa treseš! In kako bleda si!« je vzkliknila teta Dora.

»Nikar ne sprašuj, Dora! Beri tole, lepo te prosim!«

Zdaj je vzela Dora časopis in začela brati. Proti koncu je tudi ona vsa začudena odložila časopis.

»Na vsak način moraš govoriti s tem gospodom Mirkom Hellerjem!« je končno rekla svakinja. »Vsekakor je poznal tvojo hčerko, sicer bi ne mogel tega napisati. Le tega ne razumem, od kod naj bi jo poznal. Prepričana sem, da ni le slučajno opisoval pri tej Moniki Avstralijo, ime Ksenija, svetinjico Matere božje, tisto pesem in da zna Monika tako izvrstno jahati. Vse to so pa stvari, ki se tako ujemajo z Rozvito. Počakaj, da pride mož nazaj, potlej.«

»Tega ne morem!« jo je prekinila Kornelija. »Tako moram zvedeti, kje in kdo je ta Mirko Heller.«

JOSEFINE STEGBAUER 62

Prevedel J. P.

„Veš li število zvezdà...?“

Hitro je obračala liste nazaj, da je našla naslov: Spisal Mirko Heller. Le kdo je ta Mirko Heller? Na vsak način je moral ta pisatelj poznati usodo njenega otroka. Najbrž je takrat ob železniški nesreči bral o tragični usodi njenega otroka in ga je navdahnilo, da je napisal to zgodbo. Pa saj ni to mogoče! Od kod naj bi vedel, kako je Rozvita znala jahati, kako je najraje igrala tisto pesem: »Veš li število zvezdà...?«

Vsa v notranji napetosti je brala naprej in prišla do mesta, kjer opisuje pisatelj, kako se je mlada deklica srečala s ponijem: »Ob pogledu na malega konjiča je otrok mrmraje ponavljal le eno besedo: »Ksenija, Ksenija!«

Razburjena je planila gospa Frohner iz naslonjača. Saj vendar ne spi! Saj nima

(se nadaljuje)

